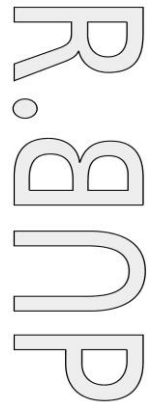

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Barne- og ungdomsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Vår dato
07.01.2013

Vår referanse
2012-094

Saksbehandler
Eyvind Elgesem

Deres dato
26.10.2012

Deres referanse
12/6335

Vedr. høring – forslag til endring i adopsjonsloven 28. februar 1986 nr. 18

Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Helseregion Øst og Sør (RBUP Øst og Sør), viser til mottatt høringsnotat av 26.10.2012 vedrørende forslag til endringer i adopsjonsloven.

RBUP Øst og Sør er en kompetansegivende organisasjon, som gjennom forskning og undervisning arbeider for å støtte og bedre tjenestene for barn og unge. Vi takker for anledningen til å uttale oss om forslaget til endringer i adopsjonsloven. Vi stiller spørsmål ved noen av de foreslåtte lovendringene og ber om at disse synspunktene vurderes i det videre arbeidet.

Bakgrunn

De foreslåtte endringene i adopsjonsloven har utgangspunkt i adopsjonsutvalgets arbeid og NOU 2009: 21. Regjeringen har oppnevnt et lovutvalg som skal foreta full revisjon av adopsjonsloven og legge frem sitt arbeid innen 15. august 2014. Departementet har «derfor i denne omgang prioritert forslag som først og fremst gjelder søknader om adopsjon av barn fra utlandet» (høringsnotatet s. 4).

Generelle kommentarer

På bakgrunn av ovenstående stiller RBUP Øst og Sør seg spørrende til det faktum at de fleste av lovforslagene i høringsnotatet (§ 2 til og med § 15) er bestemmelser som regulerer adgang til adopsjon mer generelt. Spesielt merker vi oss at de foreslåtte endringene i § 2 utilsiktet kan bidra til å heve terskelen for adopsjon, ved å endre kravet om at det skal være «sannsynlighetsovervekt» til at det skal være «klar sannsynlighetsovervekt» for at adopsjon er til *barns beste*. Begrepet «barns beste» erstatter også begrepet «til gagn for barnet».

Vi har forståelse for behovet for å bringe begrepsbruken i loven i overensstemmelse med internasjonale konvensjoner og annen lovgivning på barneområdet. Samtidig er det ikke opplagt at det er meningslikhet mellom de to begrepene. Det er fullt mulig å tolke denne endringen som en substansiell endring. «Til gagn for barnet» kan, sammen med kravet «sannsynlighetsovervekt», i utgangspunktet oppfattes som et minimumskrav: Det må være sannsynlig at barnet ved adopsjonen får det bedre enn det ellers ville fått det. Når dette kravet erstattes med «klar sannsynlighetsovervekt» for at adopsjon er til *barns beste* kan «barns beste» forstås som et utvidet krav, og det er ikke urimelig å oppfatte de nye formuleringene som en *dobbel* skjerping samlet sett.

Lovfesting av et alderskrav som også er innskjerpet i forhold til gjeldende forskrift, kan forstås å trekke i samme skjerpende retning.

**Regionsenter for barn og unges psykiske helse
Helseregion Øst og Sør**

RBUP Øst og Sør
Gullhaug Torg 4B, 0484 Oslo
Postboks 4623 Nydalen, 0405 Oslo

Sentralbord: + 47 22 58 60 00
Web: <http://www.r-bup.no>
Firmamail: mail@r-bup.no

Bankkonto: 6096.05.18392
Org.nr: 980.633.004

Hensikten med den skjerpete lovteksten er vel å øke sannsynligheten for vellykkete adopsjoner. Det er ikke opplagt for oss at det vil være resultatet. Derimot er vi bekymret for at det vil resultere i enda mer omfattende og belastende undersøkelsesprosedyrer for søkere om adopsjonsbevilling, og at dette igjen vil føre til mindre interesse for å bli adoptivforeldre. Dette vil kunne virke negativt inn også på andre områder enn utenlandsadopsjon. Vi viser spesielt til barnevernfeltet, der det av hensyn til barns tilknytning og utvikling kan være ønskelig å bidra til flere adopsjoner av fosterbarn og adopsjoner ved fødsel. Ved alle former for adopsjon er det viktig at adopsjonen skjer så tidlig som mulig i barns liv for å unngå eller i det minste redusere tilknytningsforstyrrelser, og dermed også utfordringer for adoptivforeldre etter adopsjon.

Vi er usikre på om overføring av 1. linje saksbehandlingsansvar til BUFetats regioner vil påvirke saksbehandlingstiden og samlet sett gjøre adopsjonssøkeres opplevelse av prosessen mer positiv. I utgangspunktet støtter vi BUFdirs forslag om å samle adopsjonsansvaret i en region. Subsidiært støtter vi departementets forslag.

Avslutning

Adopsjon er, slik vi forstår det, først og fremst en måte å skaffe foreldre til barn som trenger det. Assistert befruktning og surrogati dreier seg om å skaffe barn til foreldre som ønsker seg det. I barneperspektiv er adopsjon derfor en praksis som myndighetene bør oppmuntre og legge til rette for.

Det er også klart behov for å sikre at adoptivforeldre er «gode nok», og for å beskytte barn mot menneskehandel og andre overgrep. Men, dersom «vinduet» blir for lite, terskelen for høy og ventetiden for lang, må en forvente betydelig lekkasje av potensielle adoptivforeldre til surrogati, særlig hvis surrogati i utlandet nå tillates. Det er ikke til beste for barn som allerede er født og trenger foreldre.

Samlet sett vurderer RBUP Øst og Sør de foreslåtte endringene, ikke som justeringer i påvente av en senere utredning, men som prinsipielle og betydningsfulle - og for svakt drøftet og begrunnet. Særlig mangler det en drøfting av adopsjonsinstituttet opp mot andre assisterte måter foreldre kan få barn på, samt en analyse av mulige uheldige virkninger av lovendringene og hvordan disse kan motvirkes.

Med vennlig hilsen

sign.

Arild Bjørndal
direktør

sign.

Eyvind Elgesem
prosjektleder